

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School te WINGENE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	115691-17137
Instellingsnummer	17137
Instelling	Vrije Lagere School
Directeur	Rita LAMBRECHT
Adres	Pastoor Termotestraat 2_A - 8750 WINGENE
Telefoon	051-65.68.52
Fax	051-63.78.41
E-mail	basisschool.wingene@skynet.be
Website	www.centrumsschoolwingene.be
Bestuur van de instelling	Vrij Kath. Basisond. Wingene
Adres	Nieuwstraat 16 - 8750 WINGENE
Scholengemeenschap	Driespan
Adres	Beernemsteenweg 117 - 8750 WINGENE
CLB	Vrij CLB Tielt
Adres	Grote Hulststraat 55 1 - 8700 TIELT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	26-04-2016; 27-04-2016; 28-04-2016
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28-04-2016
Datum bespreking verslag met de instelling	18-05-2016
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marc BOONE
Teamleden	Katrien DE ROO, Vera POLLIER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRatieve SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS.....	8
3.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij - wetenschappen en techniek	9
4.1.1.2 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding.....	12
4.1.1.3 Lager onderwijs: leren leren	16
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
5.1 Leerbegeleiding.....	20
5.2 Rapporteringspraktijk	22
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	25
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	29
7.1 Wat doet de school goed?	29
7.2 Wat kan de school verbeteren?	30
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	31
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De pedagogische eenheid bestaat uit twee autonome scholen met elk een eigen instellingsnummer: een kleuterschool en een lagere school. Beide scholen profileren zich als één basisschool. Voor beide scholen is één administratief directeur aangesteld en één pedagogische directeur.

2 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de vrije lagere school gelegen in de Pastoor Termotestraat 2A te Wingene. Ze vormt samen met de aanpalende vrije kleuterschool in de Nieuwstraat 16 een pedagogische eenheid en beide scholen profileren zich als één basisschool. Het samenwerkingsverband is ruim vijftien jaar geleden opgestart met de bedoeling het onderwijsaanbod te optimaliseren en de middelen efficiënter aan te wenden. Hiervan is toentertijd gebruik gemaakt om een herschikking van de directiefuncties door te voeren. De kleuter- en de lagere school worden geleid door een pedagogisch directeur en door een administratief directeur die beiden een lange ervaring in deze functie hebben opgebouwd. Op niveau van de scholengemeenschap is een coördinerend directeur werkzaam. De scholengemeenschap telt 9 scholen. Beide scholen zijn gesitueerd in het centrum van genoemde gemeente. Onderwijsaanbod van een ander net is in de gemeente niet aanwezig.

In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen. Het leerlingenaantal in de lagere school is de laatste jaren vrij stabiel en de lichte daling is te wijten aan externe factoren. De school rekruteert haar leerlingen uit alle socio-economische lagen van de lokale bevolking. Er zijn weinig leerlingen die voorop zijn of jaarachterstand hebben opgelopen in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde. Het lerarenkorps is overwegend stabiel en beschikt over beroepservaring. Een behoorlijk aantal zorg- en gymleerkrachten wordt ingeschakeld evenals een leerkracht voor muzikale vorming. De school werkt volgens het jaarklassensysteem. Voor elk leerjaar worden twee klassen ingericht, behalve voor het eerste leerjaar waar drie klassen georganiseerd zijn.

Op basis van het vooronderzoek van 18 april 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens de doorlichting onderzocht. Zo peilde ze naar de resultaten bij de leerlingen om voor 'mens en maatschappij, wetenschappen en techniek' (MMWT) -voorheen 'wereldoriëntatie' genoemd-, 'lichamelijke opvoeding' en 'leren leren' de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de 'leerbegeleiding' en de 'rapporteringspraktijk' evenals naar aspecten van het 'algemeen beleid'. Tenslotte onderzocht ze ook een selectie van de 'regelgeving' en de mate waarin de school aandacht heeft voor de 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat de resultaten van de onderzochte leergebieden 'MMWT', leren leren en lichamelijke ontwikkeling voldoen. Voor het leergebied '**MMWT**' stemmen de leraren hun opvoedings- en leeraanbod aantoonbaar af op de leerplandoelen en komen zodoende tegemoet aan de maatschappelijke opdracht ten aanzien van de eindtermen. Uit de planningsdocumenten blijkt de nodige aandacht voor de diverse domeinen binnen MMWT en horizontale samenhang met andere leergebieden betekent een sterk gegeven binnen de school.

Verticale samenhang kan nog aan waarde winnen via formele afspraken en de realisatie ervan op de klasvloer inzonderheid voor de tijd- en ruimtevoorstelling. Doorheen de school kan het thema-aanbod nog verrijkt worden. De minimaal toegemeten tijd voor dat leergebied dient nauwgezet bewaakt. Er gaat gerichte aandacht en tijd naar 'outdoor education' gekoppeld aan diverse leeruitstappen. De evaluatie en de rapportering hebben beslist nog groeipotentieel. Actief doe-onderwijs haalt het vaak op passief kijk- en luisteronderwijs. De materiële voorziening voldoet.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen voor '**leren leren**' maakt duidelijk dat de leerkrachten zicht hebben op de leergebiedoverschrijdende eindtermen. De werking voldoet. Het concept waarover ze beschikken werd recent aangevuld met klaseigen initiatieven. Deze inventarisering heeft nog niet geleid tot formele afstemming doorheen de lagere school onder de vorm van een ononderbroken gradueel opgebouwde leerlijn. Correctie en verbetering van de leerlingenwerken gebeuren overwegend volgens de visie van de individuele leerkracht. Aandacht voor de eindtermen 'leren leren' blijkt onder meer uit de werk- en organisatievormen. Heuristieken en algoritmen zien we aan de klaswand geafficheerd. In de schoolrapporten wordt 'leren leren' zelden of nooit gerapporteerd, net zoals de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden en informatie- en communicatietechnologie (ICT). De inspectie vertrouwt erop dat naast leren leren, ook over de andere twee genoemde leergebiedoverschrijdende eindtermen volwaardig wordt gerapporteerd op basis van gerichte evaluatie.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen voor **lichamelijke opvoeding** wijst uit dat aan de resultaatsverplichting ten aanzien van de eindtermen in ruim voldoende mate is voldaan. De werking is afgestemd op het (nieuwe) leerplan zodat de eindtermen worden bereikt. Verticale samenhang is een intentioneel streefdoel, horizontale samenhang daarentegen blijft een aandachtspunt. Het zwemondericht neemt onevenredig veel tijd in beslag in vergelijking met de overige bewegingsthema's uit het leerplan. Naast de aandacht voor de overwegend grootmotorische vaardigheden door de gymleraren, nemen ook de klasleerkrachten initiatieven om de kleinmotorische vaardigheden bij de leerlingen te ontwikkelen. De organisatie van de lessen lichamelijke opvoeding is complex maar loopt geolied en scoort de verwachte effecten. De leerlingen krijgen tal van kansen tot sport- en spel tijdens en buiten de school(m)uren. De (gemeentelijke) infrastructuur biedt de nodige opportuniteiten voor volwaardige en motiverende bewegingsopvoeding die leidt tot bewegingsgrage kinderen... voor nu en voor later. Aan de evaluatie wordt gerichte aandacht geschonken in tegenstelling tot de rapportering (cf. schoolrapporten) die benedenmaats scoort en geen relevant noch representatief beeld verschaft van het actueel motorisch beheersingsniveau van het individuele kind. De (extra) zorg ligt quasi volledig in handen van de gymleerkrachten. Aan inschakeling van en samenwerking met het zorgteam is nog weinig gedacht. Als de school een beroep doet op externe expertise, verloopt de communicatie vlot.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de **leerbegeleiding** een sterk gegeven betekent binnen de schoolwerking. Er leeft een eenduidige visie en effectieve werking voor kinderen met en zonder extra zorg. De nodige interne expertise is aanwezig. Ouders worden op een gevarieerde wijze (mondeling, schriftelijk, digitaal) en op frequente tijdstippen geïnformeerd over de schoolwerking en de kindevolutie. De school staat open voor vraaggestuurde contacten met de ouders. Met externe hulpverleners (CLB, revalidatiediensten, logopedisten, ...) worden naar verluidt constructieve contacten onderhouden die in een meerwaarde uitmonden voor hulpbehoevende kinderen.

De school neemt diverse initiatieven voor een vlotte en frequente communicatie- en **rapporteringspraktijk** met alle betrokkenen, inzonderheid met de ouders. Mondelinge, schriftelijke en digitale media worden hierbij aangewend naargelang de functionaliteit. De schoolrapporten betekenen een belangrijke informatiebron voor de ouders. We stellen vast dat deze op heden niet tegemoet komen aan de verwachtingen die men eraan mag stellen op vlak van representativiteit en transparantie voor een totaalbeeld van elke leerling. De school is zich hiervan bewust en in het kader van 'breed evalueren' staat een grondige update van het schoolrapport op de agenda voor de nabije toekomst.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat het **beleidsvoerend vermogen** gebaseerd is op participatief leiderschap en vanuit een democratische basis. De complementaire samenwerking tussen beide directieleden leidt tot een vlotte en accurate schoolwerking waarbij de taakafbakening duidelijk gecommuniceerd is naar de teamleden. De besluitvorming krijgt een breed draagvlak op basis van alle betrokken participanten. Beleidsplannen worden aangemaakt en gecommuniceerd voor belangrijke onderwijsmateries. Diverse initiatieven leiden tot een nauwe betrokkenheid van de directie bij het klasgebeuren al zijn wenken en raadgevingen naar aanleiding van gesprekken en klasbezoeken voor uitbreiding vatbaar. Systematisch werken op basis van een lange termijnprioritering, geconcretiseerd in actieplannen die resulteren in formele (minimale)afspraken op schoolniveau, heeft nog groeikansen. De kwaliteitszorg kan nog aan waarde winnen middels nauwgezette analyse en bijsturingsacties van tevredenheidsonderzoeken en de genormeerde tests aan het einde van de lagere school.

De school onderzoekt en bewaakt op een adequate wijze de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (**BVH**). Ze hecht veel belang aan het systematisch opsporen en daadkrachtig beheersen van tekorten. Ze beschikt over alle nodige keuringsverslagen en waar nodig worden tekort aangepakt. Momenteel wordt de speelplaats vernieuwd. Binnen afzienbare tijd krijgen een aantal klassen en gangen een opknopbeurt en worden enkele kleinere tekorten weggewerkt. De school behaalt een gunstig advies voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne omwille van de systematiek waarmee ze haar BVH-beleid voert.

Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarden (leergebieden in de focus, de regelgeving (schoolwetgeving) en naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving) wijst uit dat de school de reglementering respecteert. De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies** en wenst de school alle succes in haar verdere ontwikkeling naar kwalitatief hoogstaand onderwijs... ten bate van de haar toevertrouwde kinderen!

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Lager onderwijs - Leergebieden

lichamelijke opvoeding
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

leren leren

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Rapporteringspraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

4.1.1.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij - wetenschappen en techniek

Voldoet

Door de gerichte afstemming van het opvoedings- en leeraanbod op de leerplandoelen komt de lagere school tegemoet aan de maatschappelijke verwachting zoals die vervat is in de eindtermen. Uit de planningsdocumenten blijkt de nodige aandacht voor de diverse domeinen binnen MMWT. Horizontale samenhang met andere leergebieden is een sterk gegeven binnen de school. Meerdere onderwerpen en werkvormen staan garant voor actief onderwijs. De didactische materiaalvoorziening voldoet.

Curriculum

Onderwijsaanbod	Het team opteert niet voor een uniform onderwijsleerpakket doorheen de lagere school, maar zorgt zelf voor de nodige invulling van MMWT (voorheen wereldoriëntatie). Ze beschikken wel over documentatiemateriaal zoals handleidingen en werkboeken van vroegere en recente datum. Leerkrachten kunnen gebruik maken van diverse websites (yurls) door een teamlid gecentraliseerd of aangemaakt. Gerichte aandacht en specifieke informatie treffen we aan voor o.m. verkeersopvoeding (strapdag), media en techniek. Voor dit laatste domein leggen leraren overigens een olijsting van mogelijke activiteiten. Daaruit blijkt niet alleen aandacht voor het product (de realisatie), maar evenzeer voor het volgen van een stappenplan, de aanmaak van een bijsluiter, aandacht voor samenwerking en taakverdeling, enz . Voor het bewaken van de eindtermen via de leerplannen hanteert men sedert een vijftal jaar een concept (werobord) dat per graad is aangemaakt. Hieruit blijkt de nodige aandacht voor de verschillende bestaansdimensies uit de leerplannen MMWT en de kerndoelen per graad.
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

In de jaarplanning waarover elke leerkracht beschikt, zijn de thema's binnen elke graad afgesproken, zo ook soms graadoverschrijdend. Doorheen de lagere school kan de themakeuze nog meer gevarieerd worden, al bemerken we voorbeelden van goede praktijk, bv. bij het thema 'elk leerjaar zijn boom'. De thema's volgen in de onderbouwklassen overwegend de jaarkring en zijn verrijkt met occasionele thema's, bv. rond sprookjes, huisdieren, e.a. Ondanks het gradueel opgebouwd overzicht in verband met ruimte- en tijdbewustzijn, stellen we in de praktijk vast dat deze domeinen vaak voor verfijning en betere afstemming vatbaar zijn. Ze kunnen nog meer expliciet gevisualiseerd worden in de klas. Op vlak van afstemming leven goede afspraken tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar. Voor de hele lagere school komt dit jaar het gezamenlijk thema 'Veilig en gezond... het hele schooljaar rond' aan bod. De actualiteit (in de bovenbouwklassen) krijgt een klaseigen invulling.

Uit de themaplanning leiden we af dat er een duidelijke verwijzing is naar de leerplandoelen in relatie tot de eindtermen. Hierbij is er aandacht voor het onderscheid 'aanzet' en 'verdieping', conform de leerplannen. Horizontale samenhang is in sommige klassen expliciet aanwezig, inzonderheid met domeinen van muzische vorming, maar ook ICT en sociale vaardigheden zijn vaak geïntegreerd. Aspecten van 'leren leren' in relatie tot MMWT zijn recent opgenomen. Een voorbeeld van goede praktijk is 'outdoor education' waarbij inhouden en werkvormen uit diverse leergebieden op elkaar betrokken worden en de verbondenheid met elkaar verstevigt, als pijler in het opvoedingsproject van de school. De jaarlijkse schoolreis wil een combinatie zijn van de wijde omgeving verkennen en ontdekken enerzijds en het spelelement anderzijds. Aspecten van 'doe-onderwijs' ten voordele van 'kijk- en luisteronderwijs', treffen we binnen MMWT frequent aan: brainstorm bij de aanvang van een thema, de outdoor-activiteiten in de schooltuin, omgaan met de microscoop, magnetenspel tijdens het hoekenwerk, gebruik van het fototoestel, ... te veel om op te noemen. De leerlingen krijgen overigens talrijke kansen tot extra-murale ervaringen en belevenissen: parochieverkenning, bezoek aan een vogelasielcentrum, het Gravensteen, ... Het omgevingsboek is nog weinig bruikbaar wegens niet meer actueel.

Voor de dagplanning liggen enkele inhoudelijke afspraken vast i.v.m. tijdsduur, onderwerp, lesdoelen en eindtermen, leermiddelen en eventueel de 'beginsituatie' al bemerken we van dit laatste weinig notities. Deze is overwegend doordacht en eenduidig ingevuld, zij het soms summier.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Voor de materiële ondersteuning verwijzen de leraren naar wat is opgebouwd door de jaren heen op vlak van naslagwerken, de huidige digitale mogelijkheden en de materiaalkast voor o.m. techniek. Een inventaris die een overzicht biedt van de materiële voorzieningen, is niet aanwezig. Aan de klaswand treffen we overal de visualisering van ruimte en tijd. De opbouw van levenslijnen, eeuw- en eeuwenband, naar de tijdband toe kan in heel wat klassen verrijkt en beter op elkaar afgestemd worden. Zo ook de aankleding van de tijdvoorstelling doorheen het jaar en in de bovenbouwklassen met concrete feiten, data, gebeurtenissen en personen die (lokale) geschiedenis hebben gemaakt. Geografische kaarten zijn aanwezig aan de wand. Soms / veelal zijn die klein voor klassikaal gebruik. Formele afspraken van wat per leerjaar minimaal 'moet' en 'mag' in verband met kaartaffichering, liggen niet vast. De klasschikking leent zich overwegend voor een flexibele opstelling naargelang het gaat om klassikale instructie of duo- en groepswork. In enkele klassen komt die klasschikking niet tegemoet aan de ergonomische en comfortabele houding bij de kinderen.

Het benomen aantal lestijden op basis van de A- en de B-week neigt naar het minimum of zit er iets onder. Uit gesprekken en documenten leiden we af dat de geïntegreerde aanpak van MMWT ertoe leidt dat binnen beide leergebieden ook inhouden van andere leergebieden voorkomen, maar dat in andere leergebieden ook inhouden van MMWT expliciet aan de orde zijn. In de schoolbrochure lezen we in dat verband: "Overigens dient ook vanuit andere leergebieden wereldoriënterend te worden gewerkt.

Binnen die ruime betekenis krijgt wereldoriëntatie een nog groter gewicht dan uit het vooropgestelde percentage voor het leergebied blijkt."

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Sommige leraren reiken voorbeelden aan van permanente (proces)evaluatie tijdens en soms aan het einde van de les: "Wat hebben we geleerd? Hoe verliep de samenwerking, ...". In die zin kunnen we gewagen van leerlingbetrokken evaluatievormen. Aan het einde van elk thema volgt in de regel een toets. Daarvoor hanteren de leerkrachten toetsen uit de gehanteerde naslagwerken of ze maken die zelf aan. Bij deze laatste treffen we overwegend gesloten vraagstelling die peilt naar parate kennis. Gesloten 'wie-wat-wanneer vragen' halen het op open 'hoe-waarom vragen'. Systematisch peilen naar inzichten, vaardigheden, leef- en leerhouding via open en gevarieerde vraagstelling (meerkeuze, matching, interpretatie- en oordeelsvragen, ...) treffen we veeleer aan wanneer de toets door externe experts (bv. auteurs van methodes) is opgesteld. De tool 'Breed evalueren' die de school introduceert, brengt hier mogelijks het nodige soelaas. Aan de evaluatie van verkeersopvoeding wordt doorheen de lagere school aandacht geschonken middels enkele theoretische en praktische toetsen. Het beoordelen van de fietsvaardigheid zit naar verluidt in de pijplijn. In het zesde leerjaar is een eindvaardigheidstest voorzien. De registratie van de evaluatie gebeurt overwegend via een intervallschaal met punten. De communicatie -hoofdzakelijk via de schoolrapporten- komt aan bod in de rubriek 5.2 Rapporteringspraktijk. Opmerkelijke gedragingen, competenties en vaardigheden kunnen in het leerlingvolgsysteem genoteerd worden, maar is minder gebruikelijk.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beeldvorming van het actuele en voortschrijdende beheersingsniveau ligt in handen van de klasleerkracht, op de wijze zoals hierboven aangehaald. Vormen van differentiatie en (extra) zorg bepaalt de leerkracht in principe zelf. Hiervoor wordt minder een beroep gedaan op de externe zorgverleners binnen de school. De leraren hebben het onder meer over differentiatie bij de groepsvorming: homogene of heterogene groepen, waarbij men bewaakt dat leerlingen niet gestigmatiseerd worden. Elkaar helpen evenals individuele hulp door de leerkracht, een complexer/eenvoudiger opdracht bij een (groeps)realisatie, aangepaste taakverdeling bij de CLIM-werking, ... zijn erop gericht tegemoet te komen aan de mogelijkheden van de leerlingen. Voor eventuele extra zorg kan gebruik gemaakt worden van de zorgleerkrachten, maar dit is veeleer uitzonderlijk. Bepaalde teamleden helpen de leerlingen bij het voorbereiden van hun toetsen en reiken studietips aan om de leerstof te structureren en te synthetiseren. Voor levensecht onderwijs dat langer beklijft en dieper inslijpt zijn er onder meer de initiatieven van 'outdoor education' (tuin bewerken, openluchtbiëb, fit-o-meter, ...) en de leeruitstappen in de nabije en de verderaf gelegen schoolomgeving.

4.1.1.2 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

Het bewegingsaanbod voor lichamelijke opvoeding is in ruim voldoende mate afgestemd op de eindtermen via het (nieuwe) leerplan. Verticale samenhang doorheen de lagere school is prominent vaststelbaar. De klasleraren verwoorden initiatieven in verband met de ontwikkeling van fijnmotorische vaardigheden. De voorziene tijd voor lichamelijke opvoeding voldoet. De organisatie getuigt van een doordachte en effectieve aanpak. De infrastructuur overtreft de (minimale) verwachtingen van het leerplan. De evaluatie verloopt genuanceerd.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Voor het leeraanbod baseren de gymleraren zich expliciet op het (nieuwe) leerplan 'Bewegingsopvoeding'. Ze zijn vertrouwd met de visie en de uitgangspunten ervan. Ze stemmen hun bewegingsaanbod (motorische competenties) erop af en zijn vertrouwd met de persoonsdoelen 'gezonde en veilige levensstijl' evenals het 'zelfconcept' en 'sociaal functioneren'. Ze beschikken over een jaarplanning die per leerjaar en per maand is aangemaakt. Deze getuigt van gerichte aandacht voor verticale opbouw doorheen de lagere school. De gymleraren leggen een uitgebreid overzicht van leerlijnen voor. De lesonderwerpen zijn duidelijk gerelateerd aan de bewegingsthema's uit het leerplan. De relatie met de eindtermen is hierbij prominent aanwezig. Horizontale samenhang komt in mindere mate aan bod. Gym- noch klasleerkrachten zijn hierbij vragende partij en onderkennen onvoldoende de meerwaarde die bijvoorbeeld een groeikaart of -boekje kan bieden, bijvoorbeeld voor de lessen MMWT en wiskunde. Uitzonderlijk is er overleg geweest met de onderwijzers van het zesde leerjaar tijdens een werkgroepvergadering.

De gymleraren verwoorden diverse bronnen waaruit ze ideeën puren voor een gevarieerd en gegradeerd aanbod: publicaties uit de handel, het internet, gevolgde nascholing, e.a. Uit de bijgewoone lessen leiden we af dat de lesopbouw doordacht is uitgewerkt. Er is de nodige dosering tussen in- en ontspanning. Momenten van (zelf)reflectie zijn ingebouwd. In de regel worden aan de leerlingen vooraf het doel van de les geduid. Om tegemoet te komen aan de eindtermgebonden 'Kleinmotorische vaardigheden' verwijzen de klasleraren van de eerstegraadsklassen overwegend naar de schrijfmotorische vaardigheden. Deze evolueren naar de ontwikkeling van een persoonlijk handschrift in de derde graad, waarbij een aanvaardbaar tempo en de leesbaarheid de streefdoelen zijn. Een leerpakket is hiervoor in gebruik. In zowat alle klassen blijkt de aandacht voor de kleinmotorische vaardigheden bijvoorbeeld tijdens de lessen MMWT maar ook tijdens de muzische vorming. Leerkrachten hebben het over schilderen, haken, twee- en driedimensionale realisaties, waarbij een beroep wordt gedaan op de fijne motoriek. Bij techniek gaat het dan om het maken van een toren met satéstokjes en elastieken, realisaties met bv. K'nex, elektrische schakelingen, ... en omgaan met de schroevendraaier, tandwielen, hechtingsmiddelen, ...

Ook tijdens de gymlessen zelf gaat aandacht naar kleinmotorische vaardigheden (diabolo, volksspelen zoals knikkeren, gericht rollen en werpen naar een doel, ...). Leerkrachten verwijzen ook naar de bewegingstussendoortjes doorheen de dag, maar daarmee beogen ze niet meteen de motorische ontwikkeling dan wel het tegemoet komen aan de (beperkte) spanningsboog en de duurzaamheid van de concentratie voor het lesgebeuren.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

Door een vrij complexe regeling krijgen de leerlingen op weekbasis het minimum van twee lestijden per week. We stellen hierbij vast dat het zwemmen onevenredig veel tijd toegemeten krijgt (ruim 25 %) om slechts twee van de drieëndertig eindtermen 'motorische competenties' te bereiken. De leraren verantwoorden dit vanuit de traditie en de moeilijk te wijzigen organisatie. Naar verluidt compenseren ze een en ander middels de frequente extra murale activiteiten die ze organiseren of waaraan ze meewerken, de speelplaatswerking over de middag, de schoolspordagen, ... De leermeesters voor gymmen leggen een lange lijst van bewegingsactiviteiten voor op woensdagnamiddag en waarbij de SVS, (gemeentelijke) sportdiensten, en enkele andere sportverenigingen de organisatie op zich nemen. De doelgroep is evenwichtig gespreid naar leerlingen van zowel de onderbouw- als de bovenbouwklassen.

De gymlessen worden per graad georganiseerd voor een hele namiddag, in de nabijgelegen gemeentelijke sporthal. Er zijn telkens vier gymleraren betrokken (waaronder één door de gemeentelijke sportdienst). Er leven duidelijke afspraken naar elk van hen voor wat het bewegingsaanbod betreft en met de leerlingen wordt telkens rond twee thema's gewerkt. In combinatie met de zwemweek komt men grosso modo tegemoet aan de netgebonden voorschriften van twee lestijden op weekbasis, temeer daar kinderen ook nog buiten de school(m)uren een sport- en bewegingsaanbod krijgen. De organisatie leidt ertoe dat de tijd voor verplaatsing naar en van de sporthal evenals het omkleeden beperkt blijft.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De aanwezige gymzaal aan de school verbonden, is in de regel voorzien voor het kleuteronderwijs. In het lager onderwijs kan men gebruik maken van de nabijgelegen gemeentelijke sporthal met erbij horende buitenterreinen. Op die manier beschikt men over opportuniteiten die de (minimale) vereisten zoals aangegeven in het leerplan ver overschrijden. De infrastructuur voldoet ruimschoots op vlak van oppervlakte, verlichting, verluchting, verwarming, bevoering en veiligheid. Het gymmateriaal wordt opgeborgen in aanpalende bergplaatsen. Er zijn gescheiden omkleedruimten voor meisjes en jongens vanaf het vierde leerjaar. Groot- en kleinmotorisch materiaal zijn zeer ruim voorzien. De school kan bijkomend materiaal aanvragen via het gemeentebestuur. Behalve de drie gymleraren aan de school verbonden, werkt een extra gymleraar van de sportdienst actief met de kinderen. Kortom, de gymaccommodatie overtreft op elk vlak de minimale verwachtingen van de overheid.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Uit de voorgelegde documenten blijkt dat de voortschrijdende ontwikkeling van de leerlingen nauwgezet wordt opgevolgd. Voor heel wat deelvaardigheden (ropeskippen, handenstand, rotaties, steunsprong, ...) zijn evaluatiecriteria uitgeschreven. De resultaten zijn in de eerste en in de tweede graad weergegeven via een ordinale schaal (bv A+, A-, B+, enz). Deze ordinale schalen worden omgezet tot een puntenscore, waarvan de meerwaarde niet meteen duidelijk is. In de derde graad gaat het enkel om een puntenquotatie. Op deze manier verkrijgen de gymleerkrachten een genuanceerd beeld van de evolutie en het actuele beheersingsniveau van ieder kind voor elk der disciplines. Zelfevaluatie (met aspecten van peer- en co-evaluatie) komt voor tijdens de les en blijkt ook uit documenten. Zo stellen we het verwoordingsproces door de gymleraar en de kinderen vast, de toelichting hoe kinderen de samenwerking ervoeren, de plaats die kinderen innemen bij de betere, de gematigde of veeleer zwakke groep in het licht van zelfkennis en zelfaanvaarding. Voor een aantal deelvaardigheden evalueren de leerlingen zichzelf via smileys. Ook voor zwemmen voorziet men een 'puntenschaal brevet zwemmen' op basis van de zwemafstand. Evaluatie van de attitudes treffen we niet meteen aan.

De communicatie naar de ouders kan via een vraaggesprek waartoe de gymleerkrachten bereid zijn. Bij een of andere viering of gebeurtenis kunnen de ouders de schoolwebsite bekijken. Het belangrijkste communicatiekanaal zijn de schoolrapporten: (slechts) tweemaal per schooljaar communiceert de school de geregistreerde evaluatiegegevens voor lichamelijke opvoeding naar de ouders. In de hoofding van deze rapportering wordt het globaal niveau van het kind aangegeven mits een vierdelige kleurenschaal. Bij het zwemmen hanteert men drie niveaus op basis van waterdieren. In het rapport zelf gaat het telkens om drie activiteitsdomeinen (vaardigheden), waaronder één terugkerend, m.n. 'duurloop'. Hierbij evolueert de looptijd volgens de fysieke mogelijkheden van de kinderen. Het bewegingsthema zwemmen wordt van het eerste tot het zesde leerjaar op een stereotiepe wijze geëvalueerd, zo ook de drie attitudes. Deze laatste zijn bovendien niet afgestemd op de eindtermen 'Gezonde en veilige levensstijl' evenals het 'zelfconcept en het sociaal functioneren'. Het ontbreekt er aan variatie en gradatie. De quotering gebeurt met (weinigzeggende) punten en dat in vergelijking met een totaal en met een gemiddelde, gevolgd door een algemeen totaal (optelsom van de vaardigheden). De relatie tussen aanleg en inzet is niet afleesbaar. In de reguliere tussentijdse, klasgebonden schoolrapporten 'komen telkens de rubrieken 'Sport' en 'Schrift' voor: op een enkele keer na worden deze niet ingevuld. Bij de semestriële perioderapporten zijn deze rubrieken 'Sport' en 'Schrift' wel ingevuld, eveneens met een globale puntenscore gerelateerd aan een eindprocent en dat in vergelijking met het klasgemiddelde. De info onderaan het rapport refereert nog aan het oude leerplan. Bijkomende commentaar om de punten te nuanceren lezen we zelden of niet. Betrokkenheid en inbreng van de leerlingen komen niet voor.

We stellen concluderend vast dat dit extreem puntenrapport geen relevant beeld verschaft van de evolutie die de leerlingen doormaken op vlak van motorische competenties en attitudinale vaardigheden... en dat ondanks de waardevolle evaluatiegegevens waarover de gymleraren beschikken. De rapportering strookt overigens niet met de geest van het leerplan. We geven hier reeds mee dat een update van deze rapportering zich opdringt op basis van nieuwe evaluatie-inzichten en -strategieën. De nascholing in verband met 'breed evalueren' kan hier een helpende hand zijn.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beeldvorming van de motorische competenties gebeurt via de proces- en productevaluatie. De gymleerkrachten kunnen opmerkelijke prestaties en gedragingen noteren in het leerlingvolgsysteem en ze kunnen evenzeer participeren aan een multi-disciplinair overleg (MDO) al is dat veeleer uitzondering dan stelregel. Op basis van de procesevaluatie doorheen het schooljaar en de periodieke tests verschaffen de gymleerkrachten aangepaste opdrachten voor kinderen die motorisch getalenteerd of geretardeerd zijn. Ze reiken voorbeelden aan van individuele aanpassingen: de hellingsgraad, de hoogte, de afstand... worden zo nodig op maat van het kind gebracht. Kinderen voeren opdrachten uit zoals de handenstand met of zonder hulp, gradatie in de radslag, de gymleerkracht die begeleidt, ... Naar verluidt helpen de gymleerkrachten elkaar indien nodig met raad en daad. Leerlingen die niet mee gymmen krijgen zo mogelijk de rol van scheidsrechter, van observator, van begeleider. Men heeft er nog niet bij stil gestaan dat de zorgleerkrachten kunnen ingeschakeld worden zodat de gymleerkracht handen en tijd vrij krijgt voor gerichte en duurzame hulp én waarbij de veiligheid van de overige kinderen niet in het gedrang komt. Noch de zorg-, noch de gymleerkrachten zijn hierin vragende partij. De samenwerking met externe begeleiders (kinesist, Gon-begeleider, ...) verloopt vlot. De werking wordt zo mogelijk op elkaar afgestemd. Overwegend in de onderbouwklassen reiken de klasleraren voorbeelden aan van een gedifferentieerde aanpak, inzonderheid voor wat de schrijfinitiatie aangaat bij kinderen met fijnmotorische retardaties: hulpmiddelen bij het schrijfmateriaal, modelbladen voor bladlegging bij links- en rechtshandigen, aangepaste scharen voor links- en rechtshandigen.

4.1.1.3 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

De leerkrachten beschikken over een oplistijng van de leergebiedoverschrijdende eindtermen die ze concrete invulling gaven via klaseigen initiatieven. Aspecten van 'leren leren' bmerken we overwegend via werk- en organisatievormen. Aan de klaswand zijn heuristieken en algoritmen geafficheerd die het leerproces ondersteunen.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De visie op 'leren leren' verschilt naargelang de bron: hebben de teamleden het over een 'geïntegreerde aanpak' in de diverse leergebieden en persoonlijkheidsaspecten (bijvoorbeeld via de onderwijsleerpakketten), dan lezen we in schooldocumenten over 'systematische aandacht'. De teamleden leggen een bundel voor in verband met 'leren leren' waaruit een visie blijkt. Ze refereren deze niet meteen aan hun klaspraktijk, soms staat die er ver vanaf. De relatie met de eindtermen is aangegeven. Naar verluidt werd een en ander bijgestuurd naar aanleiding van de schooldoorlichting. Zo kreeg het aanwezige concept een klaseigen of graadsgebonden in- en aanvulling met activiteiten en aandachtspunten uit diverse leergebieden, werkvormen, klasinrichting, sociaal gedrag, ... In het overzicht is afleesbaar of het om aanzetten gaat, verwerven en verdiepen van het aanbod en de werkvormen. Deze inventarisering leidde nog niet tot verticale afstemming die finaal kan leiden tot een formele leerlijn doorheen de lagere school. Voor concrete acties verwijzen de leerkrachten onder meer naar de schoolagenda van de leerlingen. We stellen vast dat men deze -behalve in het eerste leerjaar- bijna uitsluitend als 'onthoudboek' hanteert veeleer dan een doordacht document in het licht van 'leren leren'.

Aspecten van 'leren leren' (bv. metacognitie) krijgen rijke kansen via de verbetering en naverbetering van de leerlingenwerken. Sommige leerkrachten gaan hiermee doordacht en adequaat om, maar we kunnen niet veralgemenen. De actuele prioriteit rond 'Breed evalueren' biedt rijke kansen om deze leergebiedoverschrijdende eindtermen mee op te nemen. Ten aanzien van de inspanningsverplichting verwijzen de leraren naar de gehanteerde onderwijsleerpakketten waarin soms heuristieken en vooral algoritmen zijn opgenomen. Meer concreet blijkt gerichte aandacht voor 'leren leren' uit de groepsactiviteiten die soms op de CLIM-werking is geënt. Anderen verwijzen naar vaardigheden als bronnen raadplegen, atlas hanteren, het verwoorden van het leerproces door de leerlingen, de aangemaakte 'YURLs' door een leerkracht van de school, de portfolio doorheen de basisschool (die echter meer potentieel in zich heeft), ...

Uit documenten en ook omwille van de geïntegreerde benadering blijkt dat horizontale samenhang ingebed is in de klaswerking. Reflectie en bijsturingacties onder de vorm van schoolafspraken kunnen de effecten opvoeren.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Didactisch materiaal voor gerichte aandacht rond 'leren leren' is aanwezig, bv. via de leermethodes uit de handel. Ook aan de klaswand zien we in elke klas visuele ondersteuning om dit leergebied te ondersteunen. Sommige leraren hanteren een wiskunde algoritme als heuristiek. Ook op vlak van algoritme-gebruik, inzonderheid bij wiskunde kan een en ander meer doordacht en beter op elkaar afgestemd worden.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Naar verluidt gebeurt de evaluatie voor het 'leren leren' overwegend of uitsluitend geïntegreerd tijdens de klaswerking. Elementen hiervan kunnen opgenomen worden in het leerlingvolgsysteem, maar dat is veeleer een uitzondering dan de stelregel. Eventuele bijsturing ligt in handen van de leerkracht en dat in het kader van zijn/haar eerstelijnszorg. Rapportering omtrent 'leren leren' om de ouders (en de leerlingen zelf) te informeren over de mate waarin ze een efficiënte werk- en leer methode verwerven en hanteren, blijkt niet uit bijvoorbeeld de schoolrapporten, hoewel deze rubriek is voorzien.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De begeleiding gebeurt overwegend mondeling en tijdens de reguliere klaswerking. Sommige leerkrachten voorzien individuele hulp, bv. via (individuele) strategiekaarten op de lessenaar of in het klasboek. In het kader van de zorg hebben de betrokken klas- een zorgleerkrachten aandacht voor het 'leren leren', bv. door het laten verwoorden van de oplossingswijze, een (tijdelijk) prikkelarme ruimte voorzien en een visueel stappenplan. Volgens een kleurencode voorziet men een korte of lange(re) instructiefase voor de leerlingen, naarmate ze al dan niet zelfstandig de problemen en opdrachten aankunnen.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Uit haar werkwijze blijkt dat ze gebruik maakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van personeel en andere betrokkenen. Opgemerkte tekorten vinden we terug in de planning waaruit een systematische aanpak blijkt. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch waardoor we kunnen aannemen dat de uitvoering zal volgen.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de preventieadviseur en de externe dienst, blijkt dat er nauwelijks tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Er zijn geen tekorten te lezen in de verslagen van de elektriciteit en de brandveiligheid. De arbeidsgeneesheer raadde papieren handdoeken aan, wat de school in overweging neemt.

De vaststellingen in documenten van deskundigen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat niet alle locaties even comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. In het sanitair blok is geurhinder. In de stookplaats moeten alle brandbare voorwerpen verwijderd worden. De eetzaal is voldoende ruim maar voor de opvang kan een meer geschikte plaats gezocht worden. De schooluitgangen zijn niet slotvast, wat de veiligheid van de kinderen in het gedrang kan brengen. De klassen, de gangen, het sanitair en de buitenspeelplaats zijn net en onderhouden. De speelplaats is kindvriendelijk en veilig ingericht met meerdere klim- en speeltoestellen.

Losliggende tegels en niet verankerde mini-doelen op de speelplaats worden binnen afzienbare tijd verwijderd. Niet alle leerlingen zitten aan aangepaste tafels en stoelen in de klas. Ook is de klasschikking niet altijd ergonomisch voor de kinderen. In de naschoolse studie zitten leerlingen op banken zonder rugleuning. In een aantal klassen zijn nog tredes aanwezig die klasruimte ontnemen en het struikelgevaar verhogen. Sommige ramen zijn niet voorzien van isolerende beglazing en er is afbladderende verf. Enkele gordijnen (zonwering) zijn beschadigd. Naar verluidt worden deze zomer onderhouds- en aanpassingswerken uitgevoerd.

De school behaalt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee ze tekorten opspoot en wegwerkt, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende aandachtspunten aan te pakken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja

• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school beschikt over een uitgeschreven visie op de zorg (zorgweg) evenals een beleidsplan met afspraken waarmee de onderwijsgevenden vertrouwd zijn. Ze kaderen in de uitgangspunten van het schooleigen pedagogisch project. Het welbevinden van elke leerling en het benutten van de talenten van ieder kind ziet men als een voorwaarde voor maximale, veelzijdige leerprestaties. Om de geformuleerde streefdoelen zo goed als mogelijk te bereiken, hanteert met een zorgpiramide (-continuüm) waarin elk teamlid zijn specifieke taak en opdracht herkent. Zo behoort de eerstelijnszorg die vooral op preventie mikt, tot de taak van de klasleerkracht eventueel in samenspraak met de zorgleerkracht. Deze laatste neemt complementair de zorgtaak op zich via binnen- of buitenklasdifferentiatie. Het werkrooster van de zorgleerkrachten is flexibel en de groepering van zorgleerlingen evolueert. Dit alles naargelang de noden op klas- en kindniveau en na eventuele testafname en/of MDO-gesprekken. Voor kinderen met hardnekkige problemen, stelt het zorgteam onder de leiding van de zorgcoördinator en zo nodig in samenspraak met alle betrokken actoren een handelingsplan op, vaak op basis van sticordi- (redicodi-)maatregelen. Externe deskundigen worden in voorkomend geval ingeschakeld. Het komt voor dat leerlingen met een ernstige pathologie toegewezen worden aan een school voor het buitengewoon onderwijs.

Er is een gelijkgerichte aanpak op vlak van timing en keuze van bepaalde tests die periodiek worden afgenomen. Er liggen afspraken vast over de praktische modaliteiten: de afname, de correctie, de analyse van de resultaten en de inbreng in het (elektronisch) leerlingvolgsysteem. Dit alles leidt tot een (MDO-) gesprek waaruit acties kunnen voortvloeien. De testafname heeft als doel de evolutie en eventuele stagnaties vast te stellen die kinderen doormaken op vlak van technische vaardigheden en van o.m. het sociaal welbevinden in de groep. Een portfolio van elk kind is opgestart vanaf de kleuterleeftijd en is in ontwikkeling tot het vierde leerjaar. Het gaat in de kleuterafdeling overwegend over de ontwikkeling van de kindtekening. In de lagere afdeling wordt dit verder uitgebreid met onder meer zichzelf voorstellen, interesses en talenten aangeven, een powerpoint over zichzelf, reflecteren over wat was en verder kijken naar de toekomst,... Deze en andere componenten zitten ook in de pijplijn voor de bovenbouwklassen.

Ondersteuning Om de leef- en leerevolutie op korte en lange(re) termijn van de kinderen op te volgen en te registreren, baseren de leraren zich op klasobservaties en resultaten van zelf aangemaakte, methodegebonden en genormeerde toetsen. Bij deze laatste gaat het overwegend om tests in verband met de instrumentele, culturele vaardigheden: de technische leesvorderingen, spelling, wiskunde aspecten, de wiskunde olympiade. De toolkit 'Breed evalueren' staat momenteel in de steigers met als doel via veelzijdige opvolgingsstrategieën de leerbegeleiding van de leerlingen nog meer op maat af te stemmen. De school beschikt over naslagwerken en materialen rond bijvoorbeeld omgaan met conflicten, rouwprocesverwerking, specifieke leer- en gedragspathologieën, ... De klasleerkrachten formuleren tal van initiatieven (onder meer door de zorgmedewerkers) om tegemoet te komen aan specifieke noden voor leerlingen die voor- of achterop zijn: de leesniveau bepaling, van uitgebreide tot weinig of geen instructie (kleurencode), visuele ondersteuning van strategieën, het gebruik van een zorgboekje ... Voor onder meer spelling en wiskundeaspecten zijn ondersteunende stappenplannen aangemaakt, bijvoorbeeld in verband met procenten, breuken, spellingschema's op de bank, ... In overleg met de ouders zet men acties op het getouw, zoals préteaching (huistaakbegeleiding), gebruik van onthoudkaarten, aangepaste correctie, het gebruik van een rubriceerschrift, toetsafname in een prikkelarme omgeving (zorglokaal) en vele andere.

De hele zorgwerking verloopt op een gestructureerde wijze waarbij de klasleerkracht, de zorgleerkrachten, de zorgcoördinator, de directie, externe hulpverleners en het CLB een complementaire, cumulatieve meerwaarde genereren, op basis van overleg en taakafbakening. In de derde graadsklassen wordt de reguliere zorgwerking overwegend gereduceerd tot vraaggestuurde acties. De leerkrachten zijn op gezette tijden vrijgeroosterd van lesgeven (tijdens lichamelijke opvoeding, muziek), wat het gezamenlijk overleg faciliteert.

Doeltreffendheid Als naastbetrokkenen verwoorden de klasleerkrachten de effecten van de zorgacties en interventies op socio-emotioneel vlak als op vlak van concrete leerprestaties: de spontaneïteit en het zelfvertrouwen nemen toe, betere resultaten bij wiskunde (bv. bij de tafels van vermenigvuldiging en deling). De zorgleraren hebben het onder meer over beter inzicht in de open en de gesloten lettergreep, betere resultaten (en bemoediging) door curriculumdifferentiatie evenals het uitzetten van een eigen leerlijn die past bij het kind. De zorgleerkracht in de aanvangsklassen van de lagere school heeft ook kennis van en ervaring met kleuterdidactiek wat het werken op onderliggend niveau gunstig beïnvloedt. De zorgcoördinator bekwaamde zich o.m. in problematieken die in de socio-emotionele sfeer liggen en organiseert gesprekken met kinderen en ouders, eventueel in samenwerking met de directie. Om te reflecteren over de effecten van zorgwerking wordt doorheen en aan het einde van het schooljaar een zorgraad georganiseerd. Hieruit komen dan aandachtspunten voor het komende schooljaar, waaronder voor dit schooljaar meer 'leren van elkaar', rond wiskunde aspecten, leesbegeleiding, braingym, ...

Voor maximale ondersteuning en resultaten wordt de voorziene tijd voor de effectieve zorgwerking zo weinig mogelijk doorbroken door bijvoorbeeld testafname en overlegmomenten.

Het aantal zittenblijvers ligt met 5 à 6 % beduidend laag in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde. Het overzitten is in voorkomend geval gecentraliseerd in de eerste graad van de lagere school.

Ontwikkeling Via diverse kanalen versterken leerkrachten hun visie, aanpak en effecten. Voor interne expertise kan men terecht bij de zorgleerkrachten en -coördinator. Mutueel leren tussen zorg- en klasleerkracht ontstaat na overleg en tijdens diverse zorgmomenten. Zo is het naargelang de noodzaak en de beoogde effecten aan de klastitularis / zorgleerkracht om kinderen klasintern of -extern te ondersteunen. De expertise van de betrokken teamleden is daar doorslaggevend.

In het zorglokaal is ook een (veeleer beperkte) orthotheek met naslagwerken en handelingsplannen die de directe zorgpraktijk van de klasleerkrachten kunnen aansturen. Op het intranet zijn stappenplannen afleesbaar. De school organiseerde een studiedag rond communiceren. Nascholing al dan niet in het kader van (extra) zorg kan gevolgd worden onder meer tijdens de kindvrije bewegingsnamiddagen. Mindfulness en braingym waren aan de orde en zijn voorgesteld tijdens een personeelsvergadering. De zorgleerkrachten en -coördinator leggen een oplisting voor van gevolgde nascholing voor wat hun opdracht betreft. Sommige onderwijzers verwijzen ook naar de contacten en overlegmomenten met bijvoorbeeld de Gon-begeleiders (No blame), zo ook via de info door de directie bezorgd in verband met 'Voel je wel in je vel': een stappenplan bij conflicten onder kinderen. Daarnaast is er een zorgraad geïnstalleerd. Vanuit een reflectie aan het einde van elk schooljaar stuurt men de werking bij en legt men andere accenten volgens noodzaak. Voor dit jaar kwam onder meer de vraag om overleg met de zorgbegeleiders binnen de scholengemeenschap 'Driespan'. Dit leidde tot verdere verdieping in verband met de problematiek rond anderstalige kinderen, schrijfproblemen, zoektocht voor tips rond leesbegeleiding en de optimalisering van het talenbeleid.

5.2 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid Uit documenten blijkt het belang dat de school hecht aan diverse communicatievormen met interne en externe actoren over de evaluatiegegevens. Deze gebeuren via mondelinge en schriftelijke (digitale) kanalen: het elektronisch kindvolgsysteem, het MDO, de schoolagenda, de schoolrapporten, het oudercomité, de BaSO-fiche, ..

Het belang van een vlotte communicatie blijkt uit de vele initiatieven die de school onderneemt met de betrokkenen: ouders, leerlingen en externe hulpverleners. Met formele en informele rapportering wil de school permanent over het totaalbeeld van de leerlingen communiceren. Om zoveel mogelijk betrokkenen -inzonderheid ouders- te bereiken, zet de school diverse acties op het getouw.

Een expliciete visietekst rond rapporteringspraktijk is niet aanwezig. In het schoolreglement lezen we diverse initiatieven die de school neemt, maar het belang en de meerwaarde van een goede communicatie met en rapportering door de diverse actoren wordt niet formeel geduid. Door de oplistings in het schoolreglement van diverse initiatieven doorheen het schooljaar en over de leerjaren heen, kunnen we spreken van gelijkgerichtheid in de aanpak bij de onderwijsgeveden. Ouders zijn steeds welkom op school op basis van schoolafspraken, die erop gericht zijn de reguliere schoolorganisatie weinig te verstoren en de effectiviteit van de communicatie maximaal te houden. Centraal binnen de rapportering zijn er de gebruikelijke schoolrapporten. In het schoolreglement liggen afspraken vast omtrent de frequentie, tijdstippen en inhoud doorheen het schooljaar en doorheen de lagere school. De school informeert ouders ook over de resultaten van hun kind naar aanleiding van de 'Interdiocesane proeven' aan het einde van de lagere school.

Ondersteuning Via de poortcontacten tijdens het brengen en halen van de leerlingen, kan op veeleer informele wijze informatie uitgewisseld worden. Telefonische contacten behoren tot de mogelijkheid. Behalve een infoavond bij de aanvang van het schooljaar, organiseert de school tweemaal per schooljaar een individueel oudercontact waar wederzijds over de leer- en leefgewoonten evenals over de vorderingen van het kind wordt gerapporteerd. Een huisbezoek behoort tot de mogelijkheden. De zorgcoördinator beschikt over een lokaal dat sfeervol is ingericht en waar ouders in een veilige, rustgevende en drempelverlagende sfeer kunnen spreken. Op geregelde tijdstippen krijgen ouders inzage in de resultaten van afgelegde toetsen. Via de schoolagenda kunnen ouders dagelijkse mededelingen vernemen en neerschrijven. Nieuwsbrieven zijn in gebruik voor specifieke schoolaangelegenheden, bijvoorbeeld naar aanleiding van uitstappen of gebeurtenissen. Trimestriële ontvangen de ouders een schoolkrant. Digitale mogelijkheden (e-mail, schoolwebsite, ...) zijn in gebruik bijvoorbeeld naar aanleiding van vieringen en leeruitstappen.

Een belangrijk instrument om over de evolutie van de leerlingen op korte en op (middel)lange termijn te communiceren zijn de individuele schoolrapporten. Zo worden vijfmaal per schooljaar periodetoetsen voorzien. Op de semestriële rapporten ter gelegenheid van de kerstvakantie en van de grote vakantie, worden de gemiddelden genoteerd van de voorafgaande perioderapporten. Het concept van de schoolrapporten is identiek doorheen de leerjaren weliswaar aangepast waar nodig, bv. voor het eerste leerjaar, voor het leergebied Frans, de leesrapporten, ... De registratie gebeurt sterk overwegend via een puntenscore en de schoolleiding verwacht dat op de voorziene ruimte geschreven commentaar de vermelde resultaten toelicht en verduidelijkt. De puntenquotering is voorzien voor alle leergebieden, gerelateerd aan maximumscores en klasgemiddelden. De rubrieken van de leergebiedoverschrijdende eindtermen zijn opgenomen. Voor de semestriële rapporten worden ook voor elk leergebied eindpercentages en klasgemiddelden vermeld. Het geheel wordt afgerond met een 'Algemeen procent' en een 'Algemeen klasgemiddelde'.

Vanaf het eerste leerjaar is de rubriek Frans voorzien hoewel die tot en met het vierde leerjaar niet wordt ingevuld. Het behaalde leesniveau is (visueel) afleesbaar tot en met het vierde leerjaar. Over het leergebied lichamelijke opvoeding is tot op heden één keer gerapporteerd. Het wordt verder beschreven in de rubriek 4.1.1.2 Lichamelijke opvoeding. Leerkrachtafhankelijk wordt soms een afzonderlijk blad toegevoegd voor één of enkele domeinen van muzische vorming of rond hoekenwerk. Deze getuigen van inzicht in de vernieuwing van evalueren en rapporteren. De inbreng van de kinderen is bij deze prominent aanwezig.

Doeltreffendheid Voor alle leergebieden hanteert men een puntenquotatie die wordt geduid ten aanzien van het maximum te behalen en van het klasgemiddelde. Voor Nederlands en wiskunde zijn de domeinen uit het leerplan herkenbaar aanwezig. Voor Nederlands zijn de domeinen van instrumentele aard (technisch lezen / spelling) overgeaccentueerd in relatie tot onder meer mondelinge taalvaardigheid. De verouderde term 'wereldoriëntatie' is nog in gebruik en er is geen weergave van de verschillende domeinen. Hetzelfde kan gezegd over muzische vorming dat een totaalscore krijgt met punten, zonder vermelding van de domeinen. Zoals hierboven aangegeven reiken sommige leraren een zinvol 'muzisch rapport' aan (zelfs een rapportering aangaande hoekenwerk) al zijn dat veeleer particularismen dan verworvenheden. De letterquotatie voor Frans tot het vierde leerjaar (als die er is) wordt niet verduidelijkt en is voor een externe lezer weinig betekenisvol. In de derdegraadsklassen hanteert men één cijfer voor het mondeling, schriftelijk en spraakkundig taalgebruik voor Frans, ondanks de bewering dat de school sterk inzet op de mondelinge taalvaardigheid.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren', sociale vaardigheden en ict' zijn wel voorzien op het rapport maar deze zijn zelden ingevuld, hoewel uitzonderingen als voorbeeld kunnen dienen. Sommige leerkrachten hanteren deze ruimte voor een (korte) waardering. De wijze van opberging (in een bestekmapje) bemoeilijkt het lezen van het leesrapport.

Ontwikkeling De onderwijsgevenden ervaren de huidige gehanteerde communicatievormen als haalbaar en zinvol naar alle betrokkenen. In die zin vormt de rapportering geen schoolprioriteit. De school is zich wel bewust van de noodzaak om het schoolrapport inhoudelijk te herzien. Ze kadert dit aspect in de prioriteit rond 'Breed evalueren', gezien de rapportering de registratie betekent van de evaluatie. Specifieke acties zoals een werkgroep rond dat item, nascholing of naslagwerken rond betekenisvolle schoolrapporten is momenteel minder aan de orde. Zoals hierboven reeds aangegeven leven enkele goede, innovatieve initiatieven bij individuele leerkrachten. Ze kunnen als voorbeeld gelden en richtinggevend bakens uitzetten over de ontwikkeling van een nieuw schoolrapport.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het lokale schoolleiderschap wordt gedragen door diverse schoolactoren waarbij de twee schooldirecteuren een coachende, controlerende, coördinerende en zo nodige de doorslaggevende taak op zich nemen. Beide directieleden hebben een duidelijke taakverdeling naar praktisch-organisatorische enerzijds en pedagogisch-didactische aspecten anderzijds. Deze zijn duidelijk gecommuniceerd en gekend bij de teamleden, de ouders en de kinderen. Diverse geledingen hebben -elk voor wat hun specifieke situatie betreft- hun inbreng.

Zo is er op niveau van de scholengroep en de scholengemeenschap frequent en geëigend overleg voor een gelijkgerichte visie en aanpak binnen het 'Driespan', met respect voor de eigenheid en de autonomie van de lokale school. Een ouderraad, evenals een personeels- en leerlingenraad zijn actief. De teamleden ervaren de school als een participatieve organisatie die stoelt op humane omgangsvormen. Ze prijzen de vlotte (samen)werking op school en waarderen de toegankelijkheid en aanspreekbaarheid van het directieduo evenals de amicaal-collegiale sfeer onder de teamleden.

De sterk democratische beleidsvoering evenals de aandacht en het respect voor de hiërarchische structuur binnen de school zorgen voor hechte scholengemeenschap waarbij waarden als samenhang, geborgenheid en wederzijds respect centraal staan. Nieuwe leerkrachten voelen zich vlug opgenomen in het team als volwaardig lid. Om zicht te houden op het functioneren van elk teamlid organiseert de directie functioneringsgesprekken en waren klasbezoeken (o.m. met de pedagogische begeleiding rond muzische vorming) een prioriteit. Hiervan wordt een verslag opgemaakt waaruit een positieve ondertoon blijkt waar het kan en die soms verrijkt wordt met één of enkele praktijktips. Daarnaast zijn er heel wat formele en informele overlegmomenten. De wekelijkse briefing, het individueel postvak evenals het intranet zorgen voor een vlotte communicatie tussen alle onderwijsgevenden.

Visieontwikkeling Voor een gestroomlijnde schoolwerking en samenleving liggen een aantal afspraken vast die kaderen in een beleidsplan of een visietekst. In het pedagogisch project van de school lezen we de accenten die de school legt en de streefdoelen ze beoogt. De prioriteit ligt hierbij op de waardenbeleving, waarbij verbondenheid het centrale thema betekent en die de leef- en leervoorwaarden binnen de school gunstig beïnvloedt. Het pedagogisch project is zo'n vijftien jaar geleden uitgeschreven overwegend vanuit het directieteam en de scholengemeenschap. Doorheen de jaren is het meer geënt op de eigen identiteit van de school op basis van schoolintern overleg. De teamleden zijn vertrouwd met deze uitgangspunten, die erop gericht zijn de leerlingen te ontwikkelen tot volwassenen die op een verdraagzame, breeddenkende en assertieve wijze hun plaats en verantwoordelijkheid nemen in de veranderende samenleving, met als persoonlijk ultiem streefdoel: de zelfrealisatie.

Het opvoedingsproject is geconcretiseerd in meer specifieke beleidsplannen. Zo is vanuit het zorgteam een zorgbeleidsplan ontstaan, naast gezamenlijk streefdoelen rond gezondheid, sport en cultuur, taalontwikkeling en ICT. In het zorgbeleid duidt de zorgpiramide en de handelingsplanning de zorgweg aan. De groene schoolaccommodatie faciliteert 'outdoor education' waar de school sterk op inzet via concrete acties op leerlingniveau. Er is een vlotte samenwerking met de gemeentelijke cultuur- en sportdienst. In het licht van de sociale en maatschappelijke ontwikkeling bij de leerlingen, werkt de school gericht aan anti-pestgedrag, samenhangigheid via een fakkelavond, evenals orde en netheid die de leerlingen structuur en veiligheid biedt. Voor een gelijkgerichte visie op en aanpak van de opvoedings- en leerinhouden op de werkvloer zijn formele overlegmomenten gepland tussen de parallelklassen en/of leerjaar overschrijdend, bijvoorbeeld tijdens de bewegings- en muzieklessen die gegeven worden door leermeesters.

Besluitvorming Voor een permanente schoolontwikkeling wordt een beroep gedaan op de expertise van de schoolgebonden geledingen. Structurele voorzieningen refereren aan het schoolbestuur en aan het directieteam. Daarnaast is er ook de leerlingenraad die vanaf het vierde leerjaar is samengesteld en die leidde tot de organisatie van bijvoorbeeld de openluchtbië, de sportwinkel, e.a. Het oudercomité zorgt naast een aantal vormende activiteiten overwegend voor financiële extra's: het speeldorp, buitenspeeltoestellen, digiborden en touchscreens staan op hun palmares. In het team zijn enkele werkgroepen georganiseerd al is het aantal en de aard voor uitbreiding vatbaar, bijvoorbeeld in het licht van de actuele schoolprioriteit(en). Schooloverstijgend worden initiatieven genomen, bijvoorbeeld voor wat betreft de werking van de zorgorganisatie, de lichamelijke opvoeding en de ICT-werking. Schoolintern organiseert men zowat trimestrieel een plenaire vergadering voor de onderwijsgevenden van de kleuter- en van de lagere school. Deze worden afgewisseld met niveau gebonden personeelsvergaderingen naar rata van een zestal keer per schooljaar. Uit de verslaglegging blijkt dat teamleden deze bijeenkomst ervaren als vruchtbare momenten van deskundigheidsbevordering. Besluiten worden principieel nooit 'van bovenaf' meegedeeld maar stoelen op voorafgaand overleg, zeker wanneer het pedagogisch-didactische aangelegenheden betreft. We concluderen dat de diverse geledingen een ruime inbreng hebben, zodat de besluitvorming een breed draagvlak kent. Indien nodig en vooral voor praktische aangelegenheden wordt wel eens gestemd en/of hakt het directieduo de knoop door. Voor beslissingen van pedagogisch-didactische aard streeft men naar een compromis en liever nog naar een consensus of unanimité. Stemmen is dan principieel geen optie.

Kwaliteitszorg Bij de zorg om de opvoedings- en onderwijskwaliteit in kaart te brengen en desgevallend bij te sturen worden de belangrijkste schoolactoren bevraagd: de leerlingen, de ouders en de teamleden. De leerlingen konden recent hun mate van tevredenheid aangeven via een vragenlijst van het departement onderwijs. Daaruit bleek overwegend een grote tevredenheid voor de meeste domeinen, maar concrete gegevens en mogelijke verbetering volgen binnen afzienbare tijd.

De afname van een klasgebonden sociogram behoort tot de mogelijkheden. Tevredenheidsonderzoeken bij de teamleden gebeurden tot op heden minder expliciet. Het is wel vergroeid tot een gewoonte dat het lerarenteam aan het einde van het schooljaar (laatste personeelsvergadering) de eigen werking evalueren. Individuele bedenkingen / suggesties worden gecentraliseerd op flappen waaruit de prioriteiten voor volgende schooljaar worden gedistilleerd. Een lange termijnplanning van prioriteiten, geconcretiseerd in een stappenplan waarbij strategische en operationele doelen en inhouden, evenals een tijdspad zijn uitgezet, is er tot op heden niet. De prioriteiten voor dit jaar zijn gericht op muzische vorming, verkeersopvoeding binnen het leergebied 'MMWT', veilige en veilige en gezonde levensstijl, braingym, ... Het aantal prioriteiten op jaarbasis ligt vrij hoog: 3 à 4 onderwerpen. Dit kan de diepgang en de uiteindelijke effecten bezwaren. Ouders geven hun bedenkingen en eventuele suggesties overwegend via de werking van het oudercomité. Een ouderbevraging is door het oudercomité georganiseerd. Deze leidde onder meer tot aanpassingen in de speelplaatsinrichting, financiële extra's voor de aanschaf van touchscreens, deelname aan schoolactiviteiten die een coherente groepsfeer bevorderen, ...

Gezien de frequente contacten met externe ondersteuners (CLB, reva, logo, ...) kunnen we gewagen van een permanente bewaking van de kwaliteitszorg voor kinderen met een specifieke zorgvraag en die de draagkracht van de klasleerkracht of van de school overstijgt. Het belang ervan evenals de praktische schikkingen blijken onder meer uit het zorgbeleidsplan.

Permanente deskundigheidsbevordering die de opvoedings- en onderwijskwaliteit van de school ten aanzien van de leerlingen bevorderen, gebeurt overwegend op schoolniveau. De school wenst hiermee alle onderwijsgevendenden vanuit de eerste bron te bereiken. Individuele nascholing komt minder voor maar kan op vraag. Minimale verwachtingen daaromtrent liggen niet vast. Teamleden met een specifieke opdracht (leermeesters lichamelijke opvoeding, zorgleerkrachten, ...) reiken voorbeelden aan van gevolgde nascholing die hun specifieke opdracht ten goede komt. Het directieduo bekwaamt zich verder in het beleidsvoerend vermogen op het administratief-organisatorisch evenals op het pedagogisch-didactisch vlak.

De school participeert aan de netgebonden 'interdiocesane proefwerken' aan het einde van de lagere school voor Nederlands en voor wiskunde. Uit de resultaten van de voorbije twee jaar blijkt dat deze lager liggen dan de referentiegroep in Vlaanderen. Recent analyseerde de school de resultaten, wat leidde tot enkele mogelijke oorzaken, bijvoorbeeld de niet vertrouwde vraagstelling. De school koppelt hieraan enkele (preventieve) acties en neemt zich voor in het vervolg deze resultaten naar het voltallige team te communiceren en in voorkomend geval bijsturingsacties op te zetten op niveau van de lagere school.

Voor een laagdrempelige overgang naar het secundair onderwijs wordt een BaSO-fiche aangemaakt en gecommuniceerd met de betrokken school. In de regel houdt de school de resultaten bij van de leerlingen in het eerste en het tweede jaar middelbaar onderwijs wanneer de school deze ter beschikking stelt. Naar verluidt liggen de resultaten soms verschillend naargelang de schoolkeuze maar deze zouden globaal behoorlijk liggen, overwegend wanneer de ouders het advies van de school volgen. In het eerste leerjaar van het secundair bemerken we sterk overwegend A-attesten.

- Talenbeleid** Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen in voldoende mate.
- Leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen.
- Het klasmanagement is erop gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aanbod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces.
- Leerkrachten bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen.
- Leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groepeeringsvormen die de communicatie en interactie tussen de leerlingen bevorderen.
- Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren. Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van de leerlingen in kaart brengt.
- De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.
- Het schoolteam heeft een duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties sterk vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties die het schoolteam uitwerkt, sluiten aan op de vooropgestelde doelen. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.
- Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De gerichte aandacht voor de verschillende domeinen van 'MMWT', conform de leerplannen en de eindtermen.
- De afstemming van het bewegingsaanbod op het (nieuwe) leerplan en op de eindtermen.
- Het concept en de recent toegevoegde inventarisering van deelvaardigheden i.v.m. 'leren leren'.
- De aandacht voor de fijnmotorische ontwikkeling bij de klasleraren.
- De (gemeentelijke) infrastructuur voor het leergebied lichamelijke opvoeding.
- De wijze waarop de onderwijsinstelling de tekorten op het vlak van BVH opspoorst en beheerst.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het actief doe-onderwijs dat het vaak haalt op passief kijk- en luisteronderwijs.
- De aandacht voor 'outdoor education' en de leeruitstappen binnen MMWT.
- De verticale samenhang bij de lichamelijke opvoeding als een ononderbroken leerlijn doorheen de lagere school.
- De deelname aan diverse extra murale activiteiten die de bewegingsopvoeding stimuleren.
- De evaluatie van de motorische ontwikkeling bij de leerlingen.
- De visie en de aanpak van de (extra) zorgwerking.
- De interne expertise voor leerlingen die extra zorg behoeven.
- De aandacht voor het sociaal en emotioneel welbevinden van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De duidelijke (gecommuniceerde) taakverdeling tussen beide directieleden.
- De gewaardeerde beleidsvoering op praktisch-organisatorisch en pedagogisch-didactisch vlak.
- De beleidsplannen i.v.m. diverse leer- en opvoedingsdomeinen voor een gelijkgerichte visie en aanpak.
- De aandacht van de directeuren voor het werk in de klas, de democratische besluitvorming en de vlotte communicatie.
- De diverse initiatieven met betrekking tot overleg binnen het team, met externe hulpverleners en binnen de scholengemeenschap.
- De rapporteringsvormen om ouders te informeren over de schoolwerking en over de evolutie van hun kinderen.
- De organisatie van de lichamelijke opvoeding.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De zorg voor een gevarieerd thema-aanbod voor 'MMWT' doorheen de lagere school.
- De functionaliteit en een betere afstemming van de tijd- en ruimtekaders aan de klaswand.
- Verticale samenhang realiseren voor 'leren leren'.
- Een oplossing geven aan enkele materiële aspecten zoals vermeld in het verslag.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Werkgroepen rond onderwijskundige aspecten frequenteren.
- Afspraken vastleggen rond correctie en verbetering van leerlingenwerken.
- Horizontale samenhang tussen lichamelijke opvoeding en de overige leergebieden bewerkstelligen.
- Het schoolrapport naar de ouders herzien naar zinvolheid en haalbaarheid, zo ook voor lichamelijke opvoeding en de leergebied overschrijdende eindtermen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het toegemeten aantal lestijden op weekbasis voor 'MMWT' bewaken.
- De inschakeling van hele zorgteam in de lichamelijke opvoeding overwegen.
- De benomen tijd voor het zwemmen tot zijn reële proporties herleiden in verhouding tot de overige domeinen binnen lichamelijke opvoeding.
- De resultaten van de interdiocesane proeven analyseren, communiceren en verbeteracties opzetten op schoolniveau.
- De gesprekken met en klasbezoeken bij de klasleraar verder verrijken met pedagogisch-didactische tips.
- Als prioriteitenordering een meerjarenplanning voorzien, geconcretiseerd in een genuanceerd stappenplan en dat telkens resulteert in (minimale) formele afspraken.
- Gerichte nascholing van individuele onderwijsgeveden aanmoedigen.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marc BOONE de inspecteur-verslaggever	Rita LAMBRECHT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	